

4. Onderzoek op verzoek goede school

4.2 basisschool Tarcisius

Conclusie

Wij zijn het met het bestuur eens dat de kwaliteit van het onderwijs in deze school de waardering goed verdient.

De directie en het team van de school hebben de ontwikkeling en prestaties van alle kinderen goed in beeld. Zij zijn in staat om op planmatige wijze onderwijs te verzorgen, dat tegemoet komt aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De school weet al jaren hoge eindresultaten op de centrale eindtoets te behalen.

De leerlingpopulatie op de Tarcisius verandert langzaam maar zeker en leerlingen vragen nu andere zorg, begeleiding en ondersteuning dan in het verleden. De wijze waarop de school de zorgstructuur in de afgelopen drie jaar heeft ingericht verdient een compliment. De leraren zien alle leerlingen en kunnen in samenspraak met de interne begeleider goed duiden wat iedere leerling nodig heeft.

De school weet ook op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling een verbeterslag te maken. De invoering van School Wide Positive Behaviour Support in samenhang met een weerbaarheidstraining heeft het schoolklimaat zichtbaar versterkt. Leerlingen en leraren voelen zich veilig op de school en er heerst een prettig, stimulerend werk- en leerklimaat.

De professionele houding van de leraren, het feit dat zij gezamenlijk de onderwijsvisie van de school uitdragen en continu werken aan de verbetering van het onderwijs, zorgen ervoor dat er sprake is van een goede kwaliteitscultuur. Deze cultuur vormt de basis voor het toekomstige succes van de school om de kwaliteit van het onderwijs nóg verder te verankeren en de school een spil in de gemeenschap te laten zijn.

4.2.1 Onderwijsproces: Alle leerlingen worden gezien

Onderwijsproces	Voldoende		
	O	V	G
OP1 Aanbod		x	
OP2 Zicht op ontwikkeling			X
OP3 Didactisch handelen		x	
OP4 (Extra) ondersteuning		x	

Basisschool Tarcisius biedt de leerlingen een leerstofaanbod dat gebaseerd is op de kerndoelen. In de groepen 1 en 2 hanteert de school hiervoor een programma met een thematisch aanbod. In de groepen 3 tot en met 8 gebruiken de leraren een methodisch aanbod. In de afgelopen vier jaar is de school er in geslaagd om een duidelijke doorgaande lijn voor Nederlandse taal en rekenen/wiskunde neer te zetten. Uit eigen onderzoek naar de onderwijsbehoeften van de leerlingpopulatie heeft het team geconcludeerd dat de groep leerlingen die meer dan gemiddeld presteert, een leerstofaanbod kreeg dat onvoldoende uitdagend bleek te zijn. In een community of practice (Cop) in samenwerking met een lerarenopleiding, zijn leraren gestart om voor deze doelgroep een breder leerstofaanbod te realiseren. Met de zogeheten vierde aanpak wordt de leerstof beter afgestemd op wat deze groep leerlingen nodig heeft. De leerlingen uit de verschillende klassen in één jaarlaag komen dan bij elkaar en gaan onder leiding van een leerkracht gezamenlijk aan het werk, of deze leerlingen krijgen tijdens de reguliere les meer specifieke materialen en verwerkingsopdrachten. De vierde aanpak is echter nog gericht op het aanbieden van activiteiten. Doelen voor de middellange en lange termijn heeft de school nog niet beleidsmatig vastgelegd. In dit jaar zal in de CoP het schoolbeleid voor hoog- en meerbegaafde leerlingen verder worden ontwikkeld en vastgesteld.

De leraren houden goed zicht op de prestaties en ontwikkeling van hun leerlingen. Dit doen zij met behulp van een leerlingvolgsysteem, methodegebonden toetsen, observaties en leerlingwerk. In de afgelopen jaren heeft de school een enorme verbeteringslag weten te maken in de zorgcyclus. De leraren en de intern begeleider denken goed na over wat leerlingen nodig hebben en hanteren hiervoor een sterke planmatige aanpak. De hele zorgstructuur en de kwaliteit van de interne begeleiding zijn van een goede kwaliteit, iets waar de school terecht trots op kan zijn.

De wijze waarop de ondersteuning en begeleiding is ingericht is helder en bekend bij iedereen die erbij betrokken is.

Twee maal per jaar heeft er een voortgangscontrolebespreking (VCB) plaats. In dit gesprek, tussen intern begeleider en de leraar, wordt de ontwikkeling van ieder kind besproken. Na een VCB stelt de leraar een groepsprofiel op. In dit groepsprofiel staan de resultaten en trends van de groep per vakgebied, maar ook de individuele onderwijsbehoeften van de leerling beschreven. De onderwijsbehoeften worden daarna in vier groepen geclusterd en het aanbod wordt per groep beschreven in een groepsplan.

Wanneer een leerling beneden de verwachting scoort of een V-score haalt op een LOVS-toets, onderzoeken de leraar en intern begeleider wat hiervan de mogelijke oorzaak kan zijn. Voor zo'n onderzoek maakt de school gebruik van diagnostische gesprekjes, maar ook verdiepende diagnostische middelen staan ter beschikking. Met regelmaat zet de school ook medewerkers van de expertisepool in. In de expertisepool zitten specialisten (zoals logopedisten en gedragspecialisten) die vanuit een bovenschoolse pool ingezet kunnen worden op de school. Wanneer blijkt dat een leerling structureel uitval vertoont, volgt er een individuele handelingsgerichte aanpak (HGA). Een HGA is bedoeld om binnen een periode van 6 tot 8 weken de opgelopen achterstand in te lopen of om beter zicht te krijgen op de oorzaken van de uitval. Na acht weken evalueert de leraar de aanpak, samen met de ouders, en wordt besloten welke passende stappen er nog moeten worden gemaakt.

De kwaliteit van het didactisch handelen is in de basis op orde. De leraren plannen en structureren de lessen en zorgen ervoor dat de instructie en verwerking passen bij het beoogde niveau van de leerlingen. Het didactisch model waar voor gekozen is, is zichtbaar in de bezochte lessen. Er heerst in de groepen een leerklimaat waardoor de leerlingen actief betrokken zijn en leren ook leuk vinden. Ook de beter presterende leerlingen geven aan nu voldoende uitgedaagd te worden en stappen in hun ontwikkeling te maken.

In de laatste audit (2015) wordt aangegeven dat nog niet bij iedere leraar de gewenste verdiepende didactische vaardigheden zijn waargenomen. Feedback geven, leerstrategieën aanleren, procesbewaking en scherpe lesdoelen stellen kwamen in verschillende mate voor. Deze bevindingen komen overeen met datgene wat het management in klasbezoeken heeft geconstateerd. Wij sluiten bij deze conclusies aan en merken op dat de leraren ook op weg naar zelfstandig en zelfverantwoordelijk leren van de leerlingen nog ontwikkelstappen kunnen maken.

Enkele leerlingen op school hebben bijzondere onderwijsbehoeften. Voor hen is een HGA niet toereikend en stelt de school een eigen leerlijn op in de vorm van een ontwikkelingsperspectief (OPP). Het OPP is goed doordacht, heeft een logische opbouw en voldoet hiermee ruimschoots aan de basiskwaliteit. Er is sprake van een plannend aanbod dat is afgewogen op basis van het beoogde uitstroomperspectief. Tijdens de uitvoering van het OPP worden de leerlingen scherp gevolgd aan de hand van een logboek waar de leraren aantekeningen maken die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van de voortgang.

Op dit onderdeel is echter nog winst te boeken. Ook de leerlingen zelf kunnen betrokken worden bij het opstellen van hun eigen (leer-)doelen. Dit creëert niet alleen meer openheid, maar ook meer betrokkenheid en motivatie bij hun eigen leerproces. Een ontwikkeling die naadloos past in de visie van de school.

4.2.2 Schoolklimaat: een stimulerend leerklimaat waar leerlingen zich veilig voelen

Schoolklimaat	goed			
	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			x	
SK2 Pedagogisch klimaat				x

Het beeld dat de buitenwereld heeft van de Tarcisius, een school met hoge resultaten op de eindtoets en waar zich geen (gedrags-)problemen voordoen, wordt door de school genuanceerd. Het team heeft geconstateerd dat het gedrag van de leerlingen aan het veranderen is en heeft er bewust voor gekozen meer in te zetten op de ontwikkeling van de sociale vaardigheden. De school maakt hierin een goede kwaliteitsslag.

Sinds augustus 2015 geldt de Wet Veiligheid op school. De school voldoet in grote lijnen aan deze wet, wel is een reflectie op de jaarlijkse monitoring van de veiligheidsbeleving gewenst. De vraag is in hoeverre het huidige instrument voldoende informatie geeft over wat er in de wet bedoeld wordt.

Buiten dit formele aspect geven ouders en leerlingen met wie is gesproken aan dat er binnen de school duidelijke gedragsregels zijn, het respect en vertrouwen zichtbaar zijn en pestgedrag adequaat aangepakt wordt.

De sterke veiligheidsbeleving komt onder meer voort uit de keuzes die de school gemaakt heeft om een 'totaalaanpak' in te voeren. In schooljaar 2014-2015 is de Tarcisius gestart met de aanpak van School Wide Positive Behaviour Support (SWPBS). Het gewenste gedrag wordt beloond, waarbij het voorbeeldgedrag van de leraar een belangrijke rol speelt en zij consequent zijn in wat wel en wat niet beloond moet worden. Deze aanpak wordt gecombineerd met een weerbaarheidstraining waarin de leerlingen leren hun grenzen aan te geven. De combinatie van deze twee aanpakken begint zijn vruchten af te werpen. Leerlingen zijn beter in staat aan te geven wat ze wel en niet willen, maar tonen ook respect voor elkaar en hun omgeving.

Leerlingen en ouders waarderen dit zeer, er is een schoolklimaat waarin de leerlingen zich gezien en gehoord voelen.

4.2.3 Onderwijsresultaten: eindresultaten op een hoog niveau

Onderwijsresultaten	voldoende			
	O	K	V	G
OR1 Resultaten			x	

De leerresultaten voor Nederlandse taal en rekenen/wiskunde zijn aan het einde van de basisschoolperiode van een hoog niveau. De resultaten van de centrale eindtoets liggen al jaren boven de bovengrens die wij hanteren voor de schoolgroep waartoe de Tarcisius behoort. Eindresultaten voor andere vak- en vormingsgebieden worden nog niet in beeld gebracht. Hier ligt nog een ontwikkelingsmogelijkheid voor de school.

Een helder geformuleerde ambitie op schoolniveau, wat willen wij dat onze leerlingen kennen en kunnen aan het einde van groep 8, is er nog niet. Zo zou de school ook kritisch kunnen kijken naar de huidige norm die zij hanteert voor de tussentijdse resultaten. Het is de vraag of deze norm passend is voor wat van deze leerlingpopulatie mag worden verwacht.

4.2.4 Kwaliteitszorg en ambitie: allemaal één doel - goed onderwijs voor onze leerlingen

Kwaliteitszorg en ambitie	goed		
	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			x
KA2 Kwaliteitscultuur			x
KA3 Verantwoording en dialoog		x	

De verbetering van het onderwijs op de Tarcisius die zich de laatste jaren heeft ingezet is ook terug te zien in de kwaliteitszorg. De school heeft een schoolplan waarin de doelstellingen op langere termijn beschreven staan. Een sterkte-zwakte analyse geeft inzicht in de kansen voor ontwikkeling en ieder jaar schrijft de directie een jaarplan met de verbeterpunten voor het komende schooljaar. Net zoals de zorgstructuur en de uitvoering van de ondersteuning een sterke kwaliteitscyclus kennen, is een cyclische werkwijze ook in de kwaliteitszorg en verbetering terug te zien. Aan de hand van elf werkprocessen die bestuursbreed zijn vastgesteld, evalueert de school haar eigen onderwijskwaliteit. De bevindingen die wij tijdens de onderzoeksdag gedaan hebben, sluiten dan ook aan bij hetgeen de school zelf in haar evaluaties vastgesteld heeft. Om zicht te krijgen op de kwaliteit van het onderwijsproces worden er tevredenheidsmetingen gedaan en is er ééns in de vier jaar een audit die steeds een aantal werkprocessen tegen het licht houdt. De directie en interne begeleider voeren daarbovenop regelmatig klasbezoeken uit, met ieder jaar een ander aandachtspunt. Zo is er afgelopen schooljaren gekeken naar de kwaliteit van het instructiemodel, het rekenonderwijs en het taalonderwijs. Dit jaar wordt het onderwijs voor begrijpend lezen onder de loep genomen. De resultaten van de klasbezoeken worden op schoolniveau besproken en van daaruit worden nieuwe verbeteracties opgesteld in het jaarplan.

Een absoluut sterk punt binnen de kwaliteitszorg is de borging van de werkprocessen en het schoolbeleid. De doorgaande lijn in de schoolafspraken is goed zichtbaar.

De intern begeleider maakt halfjaarlijks een analyse op van de toetsresultaten. Uit deze analyse komen de zorgsignalen voort, die schoolbreed worden geanalyseerd en planmatig worden opgepakt. De kwaliteit van deze analyse kan de school nog wat meer verdiepen, door bijvoorbeeld gericht te kijken naar de effecten van het leerkrachthandelen.

De kwaliteitscultuur is integer en transparant. Teamleden zijn actief betrokken bij de schoolontwikkeling door in werkgroepen deel te nemen aan de versterking van één of meerdere onderwijskundige thema's in de school. De leraren die wij gesproken hebben laten een breed gedragen gezamenlijke ambitie zien om het onderwijs op de Tarcisius toekomstbestendig te willen maken. Het onderwijskundig leiderschap hierin is onmisbaar. De directie en interne begeleider zetten de koers uit, maar geven daarin professionele ruimte aan alle betrokkenen om een bijdrage te leveren die een meerwaarde in de schoolontwikkeling is.

Er is sprake van een open kwaliteitscultuur, waarin teamleden elkaar aanspreken op gemaakte afspraken. Het is van belang dit goed te borgen, want een goede professionele cultuur is van doorslaggevend belang om onderwijsontwikkelingen te doen slagen.

De directie van de Tarcisius legt in een monitorgesprek aan het bestuur verantwoording af over de resultaten en onderwijskwaliteit. Ook ouders worden hierover geïnformeerd via een digitaal ouderportaal, informatieavonden en de schoolgids. Het gaat hier echter nog wel om het informeren van de geledingen, waarbij veel informatie en gegevens worden 'verzonden'.

Teamleden maken weliswaar deel uit van leerkringen of vinden een sparring partner in een collega-school binnen de stichting, maar ook deze uitwisseling kan nog meer diepgang krijgen. Hiermee wordt bedoeld dat de school de kans moet nemen meer buiten de eigen schoolmuren te gaan kijken en met (externe) betrokkenen de dialoog kan opzoeken.